ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

«Ο ΜΕΙΖΩΝ»
Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

(Ἑορτὴ τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κάρας του)

Ἱερὰ Μητρόπολις
Καισαριάνης, Βύρωνος καὶ Υμηττοῦ
Καισαριανὴ 2010

«Ο ΜΕΙΖΩΝ»
Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

(Ἑορτὴ τῆς ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κάρας
τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου)

Κείμενα:
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις, Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεως:
Ἀδελφότης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:
Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος,
(Εἰκόνα, 15ος αἰ., Ἱστορικὸ Μουσεῖο Μόσχας)

Σειρά:
«Ἁγιολογικά» ἀριθμ. 1

Copyright:
Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανὴ
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-37-8

Ψηφιακή Παραγωγή
Εὐαλλοδος
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀριστοτέλους 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7512, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7035
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

«Ο ΜΕΙΖΩΝ»
Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

(Ἑορτὴ τῆς ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κάρας τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου)

Τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ

«Ἀλλ' ἡμεῖς τὸν Βαπτιστὴν ὡς ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζονα ἐπαξίως μακαρίζομεν».

Ἡ ἑορτὴ τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κάρας τοῦ Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου μᾶς καλεῖ νὰ τιμήσουμε τὸν Μεγάλο Ἄνδρα.

Μακαρίζουμε τὸν Πρόδρομο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Γιὰ τὴν μὲ θαυμαστὸ τρόπο γέννησή του, ὅπως περιγράφεται ἀπὸ τὸν εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ:

«Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς τίς ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα

αὐτῆς Ἐλισάβετ. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι. καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτόν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος. μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσακούσθη ἡ δέησίς σου καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται. ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ Πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν. καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλιού, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον

ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός. καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις» (Λουκᾶ α΄ 5-25).

Δηλαδή: *«Τὴν ἐποχὴ ποὺ βασιλιὰς στὴν Ἰουδαία ἦταν ὁ Ἡρῴδης, ζοῦσε κάποιος ἱερέας ἀπὸ τὴν ἱερατικὴ τάξη τοῦ Ἀβιά, ποὺ τὸν ἔλεγαν Ζαχαρία· ἡ γυναίκα του λεγόταν Ἐλισάβετ καὶ ἦταν ἀπόγονος τοῦ Ἀαρών. Καὶ οἱ δύο ἦταν ἄνθρωποι πιστοὶ στὸν Θεό, καὶ ἡ ζωή τους ἦταν ἄμεμπτη, σύμφωνη μὲ τὸ νόμο καὶ τὶς ἐντολὲς τοῦ Κυρίου. Δὲν εἶχαν παιδί, γιατὶ ἡ Ἐλισάβετ ἦταν στείρα, καὶ ἦταν καὶ οἱ δύο περασμένης ἡλικίας. Ὅταν ἦρθε ἡ σειρὰ νὰ ἐφημερεύσει ἡ τάξη τοῦ Ζαχαρία καὶ αὐτὸς ἐκτελοῦσε τὰ ἱερατικά του καθήκοντα πρὸς τὸν Θεό, τοῦ ἀνατέθηκε μὲ κλῆρο -ὅπως συνηθιζόταν νὰ μοιράζονται τὰ ἱερατικὰ καθήκοντα- νὰ μπεῖ στὸ ναὸ τοῦ Κυρίου καὶ νὰ προσφέρει θυμίαμα. Ὅλο τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὴν ὥρα τοῦ θυμιάματος, προσευχόταν ἔξω. Τότε ἐμφανίσθηκε σ᾽ αὐτὸν ἕνας ἄγγελος Κυρίου, καὶ στάθηκε στὰ δεξιὰ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. Ὁ Ζαχαρίας ταράχθηκε, ὅταν τὸν εἶδε, καὶ τὸν κυρίεψε φόβος. Ὁ ἄγγελος ὅμως τοῦ εἶπε: "Μὴ φοβᾶσαι, Ζαχαρία, γιατὶ ἡ προσευχή σου εἰσακούσθηκε καὶ ἡ γυναίκα σου ἡ Ἐλισάβετ θὰ σοῦ γεννήσει υἱό, καὶ θὰ τοῦ δώσεις τὸ ὄνομα Ἰωάννης. Θὰ νιώσεις χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση, καὶ θὰ χαροῦν πολλοὶ γιὰ τὴ γέννησή του. Ἡ προσφορά του θὰ εἶναι μεγάλη στὸ ἔργο τοῦ Κυ-*

ρίου· κρασὶ καὶ ἄλλα δυνατὰ ποτὰ δὲν θὰ πιεῖ· θὰ εἶναι γεμᾶτος μὲ Πνεῦμα Ἅγιο ἤδη ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τῆς μάνας του καὶ θὰ κάνει πολλοὺς Ἰσραηλίτες νὰ ἐπιστρέψουν στὸν Κύριο τὸν Θεό τους. Αὐτὸς θὰ προπορευθεῖ στὸ ἔργο τοῦ Κυρίου μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴ δύναμη τοῦ προφήτη Ἠλία. Θὰ συμφιλιώσει πατέρες μὲ παιδιά, καὶ θὰ κάνει τοὺς ἀσεβεῖς νὰ ἀποκτήσουν τὴ φρόνηση τῶν δικαίων. Ἔτσι θὰ ἑτοιμάσει τὸ λαὸ νὰ ὑποδεχθεῖ τὸν Κύριο". Ὁ Ζαχαρίας τότε εἶπε στὸν ἄγγελο: "Πῶς μπορῶ νὰ βεβαιωθῶ γι' αὐτό; Ἐγὼ εἶμαι πιὰ γέρος καὶ ἡ γυναίκα μου περασμένης ἡλικίας". Ὁ ἄγγελος τοῦ ἀποκρίθηκε: "Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γαβριήλ, ποὺ βρίσκομαι δίπλα στὸν Θεό. Μὲ ἔστειλε νὰ σοῦ μιλήσω καὶ νὰ σοῦ ἀναγγείλω αὐτὴ τὴν εὐχάριστη εἴδηση. Καὶ νά, ἐπειδὴ δὲν πίστεψες στὰ λόγια μου, τὰ ὁποῖα θὰ πραγματοποιηθοῦν στὴν ὥρα τους, ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ θὰ χάσεις τὴ λαλιά σου καὶ δὲν θὰ μπορεῖς νὰ μιλήσεις ὣς τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ γίνουν αὐτά". Ὁ λαὸς στὸ μεταξὺ περίμενε τὸν Ζαχαρία καὶ ἀποροῦσε γιὰ τὴν ἀργοπορία του μέσα στὸ ναό. Ὅταν βγῆκε δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς μιλήσει. Καὶ κατάλαβαν ὅτι μέσα στὸ ναὸ εἶχε δεῖ κάποιο ὅραμα. Ἐκεῖνος τοὺς ἔκανε νοήματα καὶ παρέμενε ἄλαλος. Ὅταν τελείωσαν οἱ μέρες τῆς ὑπηρεσίας του στὸ ναό, πῆγε στὸ σπίτι του. Μερικὲς μέρες ἀργότερα, ἡ γυναίκα του ἡ Ἐλισάβετ ἔμεινε ἔγκυος. Ἔκρυβε ὅμως τὴν ἐγκυμοσύνη της γιὰ πέντε μῆνες καὶ ἔλεγε: "Ὁ Θεὸς εἶδε τὴ στενοχώρια μου καὶ φρόντισε νὰ μὲ ἀπαλλάξει ἀπὸ τὴν ντροπὴ ποὺ ἔνιωθα μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὴν ἀτεκνία μου"».

«Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ'

αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ· ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψε λέγων· Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύμασαν πάντες. ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου καὶ προεφήτευσε λέγων· Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς, ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, καθὼς ἐλάλησε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Καὶ σύ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θα-

νάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ» (Λουκᾶ α΄ 57-80).

Δηλαδή: *«Ὅταν συμπληρώθηκε ὁ καιρὸς νὰ γεννήσει, ἡ Ἐλισάβετ ἔκανε υἱό. Οἱ γείτονες καὶ οἱ συγγενεῖς ἄκουσαν ὅτι ὁ Κύριος ἔδειξε μεγάλη εὐσπλαχνία σ' αὐτὴν καὶ χαίρονταν μαζί της. Ὅταν τὸ παιδὶ ἔγινε ὀχτὼ ἡμερῶν, ἦρθαν νὰ τοῦ κάνουν περιτομὴ καὶ ἤθελαν νὰ τοῦ δώσουν τὸ ὄνομα Ζαχαρίας, ὅπως λεγόταν ὁ πατέρας του. Ἡ μητέρα του ὅμως εἶπε: "Ὄχι. Θὰ ὀνομασθεῖ Ἰωάννης". Τότε τῆς εἶπαν: "Μὰ δὲν ὑπάρχει κανένας ἀπ' τοὺς συγγενεῖς σου ποὺ νὰ ἔχει τὸ ὄνομα αὐτό". Μὲ νοήματα ρώτησαν τὸν πατέρα του τί ὄνομα θὰ ἤθελε νὰ δώσει στὸ παιδί· αὐτὸς ζήτησε μία μικρὴ πλάκα καὶ ἔγραψε: "Ἰωάννης εἶναι τὸ ὄνομά του"· κι ὅλοι ἀπόρησαν. Ἀμέσως τὸ στόμα του ἄνοιξε, λύθηκε ἡ γλῶσσα του καὶ ἄρχισε νὰ μιλάει δοξάζοντας τὸν Θεό. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς γύρω περιοχῆς κυριεύθηκαν ἀπὸ δέος, καὶ τὰ γεγονότα αὐτὰ διαδόθηκαν σ' ὁλόκληρη τὴν ὀρεινὴ περιοχὴ τῆς Ἰουδαίας. Ὅλοι ὅσοι τὰ ἄκουσαν τὰ κρατοῦσαν μέσα τους λέγοντας: "Τί θὰ γίνει ἄραγε τὸ παιδὶ αὐτό;" γιατὶ πραγματικὰ τὸν προστάτευε ὁ Θεός. Ὁ Ζαχαρίας, ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ, πλημμύρισε ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιο, καὶ εἶπε τὰ ἀκόλουθα προφητικὰ λόγια: "Ἂς εἶναι εὐλογημένος ὁ Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, γιατὶ ἦρθε καὶ λύτρωσε τὸ λαό του. Γιὰ χάρη μας ἔστειλε ἕνα δυνατὸ σωτήρα ἀπὸ τὴ γενιὰ τοῦ Δαβίδ, τοῦ δούλου του, ὅπως ἀκριβῶς εἶχε πεῖ αἰῶνες πρὶν μὲ τὸ στόμα τῶν ἁγίων προφητῶν του. Μ' αὐτὸν θὰ μᾶς σώσει ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας καὶ ἀπὸ τὴν ἐξουσία ὅλων ὅσοι μᾶς μισοῦν. Ἔδειξε τὴν εὐσπλαχνία του στοὺς πατέρες μας κι ἐκπλή-*

ρωσε τὴν ἅγια διαθήκη του· τήρησε τὸν ὅρκο ποὺ ἔδωσε στὸν πατέρα μας τὸν Ἀβραάμ, νὰ μᾶς ἀξιώσει, ἀφοῦ γλιτώσουμε ἀπ' τὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν μας, νὰ τὸν λατρεύουμε ἄφοβα σὰν ἄνθρωποι ποὺ τοῦ ἀνήκουμε καὶ κάνουμε τὸ σωστὸ ἐνώπιόν του σ' ὅλη μας τὴ ζωή. Κι ἐσύ, παιδί μου, θὰ ὀνομασθεῖς προφήτης τοῦ ὑψίστου Θεοῦ, γιατὶ θὰ προπορευθεῖς πρὶν ἀπὸ τὸν Κύριο γιὰ νὰ ἑτοιμάσεις τὸ δρόμο του κάνοντας γνωστὰ στὸ λαό του τὴ σωτηρία μὲ τὴ συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν τους, ἐπειδὴ ὁ Θεός μας εἶναι γεμᾶτος εὐσπλαχνία. Ἔκανε ν' ἀνατείλει γιὰ μᾶς ἕνα φῶς ἀπὸ ψηλά, γιὰ νὰ φωτίσει αὐτοὺς ποὺ ζοῦν στὸ σκοτάδι καὶ κάτω ἀπὸ τὴ σκιὰ τοῦ θανάτου, καὶ νὰ ὁδηγήσει τὰ βήματά μας στὸ δρόμο τῆς εἰρήνης". Τὸ παιδὶ μεγάλωνε καὶ δυνάμωνε στὸ πνεῦμα. Ζοῦσε στὶς ἐρημιές, ὣς τὴν ἡμέρα ποὺ ἐμφανίσθηκε στὸ λαὸ Ἰσραήλ».

Ὁ Πρόδρομος τοῦ Κυρίου μας καὶ Βαπτιστὴς Ἰωάννης γεννήθηκε μὲ θαυμαστὸ τρόπο κατ' ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἀφωνία τοῦ πατέρα του καὶ ἡ λύση της σφραγίζει τὸ γεγονός.

Ἡ προφητεία τοῦ πατέρα του καὶ ἡ προφητεία τῆς μητέρας του, ὅταν τὴν ἐπισκέφθηκε ἡ Παρθένος Μαρία μετὰ τὸν Εὐαγγελισμὸ ἀποτελοῦν τὴν εἰσαγωγὴ στὸ μυστήριο τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ οἰκονομίας.

6) Γιὰ τὴ ζωή του

Ἔζησε βίο λιτό, ὀλιγαρκῆ, ὅπως μαρτυροῦν οἱ Εὐαγγελιστές.

«Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον» (Ματθαίου γ΄ 4).

Δηλαδή: *«Ὁ Ἰωάννης φοροῦσε ῥοῦχα ἀπὸ τρίχες καμήλας καὶ ζώνη δερμάτινη στὴ μέση του. Ἡ τροφή του ἦταν ἀκρίδες καὶ μέλι ἀπὸ ἀγριομέλισσες».*

«Ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον» (Μάρκου α΄ 6).

Δηλαδή: *«Ὁ Ἰωάννης φοροῦσε ῥοῦχα ἀπὸ τρίχες καμήλας καὶ δερμάτινη ζώνη στὴ μέση του, ἔτρωγε ἀκρίδες, καὶ μέλι ἀπὸ ἀγριομέλισσες».*

Ἡ ἐμφάνισή του ἦταν ἐντυπωσιακή. Στὴν ἔρημο βρέθηκε μόνος μόνῳ Θεῷ.

Ἐνῶ δὲν εἶχε τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ζωῆς τοῦ Μεσσία, ὅπως εἶχε προφητευθεῖ, οἱ σύγχρονοι μ' αὐτὸν ἄνθρωποι, ἕνεκα τῆς ζωῆς του καὶ τοῦ κυρύγματός του, τὸν θεωροῦσαν ὅτι ἦταν ὁ Μεσσίας (Λουκᾶ γ΄ 15).

Ἐπειδὴ ἦταν ἅγιος καὶ δίκαιος ἦταν σεβαστὸς ἀπὸ ὅλους: Ἀπὸ τὸν λαό (Λουκᾶ γ΄ 7-18), ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες (Ματθαίου κα΄ 26), ἀπὸ τοὺς θρησκευτικοὺς καὶ πνευματικοὺς ἡγέτες (Ἰωάννου ε΄ 33) ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὸν Ἡρῴδη.

«Ὁ γὰρ Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτὸν καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίει καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε» (Μάρκου στ΄ 20).

Δηλαδή: *«Γιατὶ ὁ Ἡρῴδης φοβόταν τὸν Ἰωάννη, ἐπειδὴ ἤξερε ὅτι ἦταν δίκαιος κι ἅγιος ἄνθρωπος. Γι' αὐτὸ τὸν προστάτευε· ἔκανε πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ποὺ τὸν ἄκουσε νὰ λέει καὶ τὸν ἄκουγε εὐχαρίστως».*

Μὲ τὴ ζωή του ἦταν ἡ *«ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»* (Μάρκου α΄ 1).

Μὲ τὴ ζωή του ἐλέγχει ὅσους ζοῦν μὲ ἀπληστία, σπατάλη, πολυτέλεια, ἀκόρεστη ἀπόλαυση τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, τὴν ἀχαλίνωτη παράδοση στὰ πάθη.

γ) Γιὰ τὴν ἀποστολή του

Ὁ Πρόδρομος καὶ Βαπτιστὴς Ἰωάννης στάλθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ νὰ προετοιμάσει τοὺς ἀνθρώπους νὰ δεχθοῦν τὸν Μεσσία.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐπιβεβαιώνει, ὅτι ὁ Ἰωάννης εἶναι ὁ προφητευθεὶς ἀπὸ τὸν προφήτη Ἡσαΐα ποὺ θὰ ἔρθει στὸν κόσμο νὰ ἀνοίξει τὸ δρόμο γιὰ νὰ περάσει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

«Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ» (Ματθαίου γ΄ 3).

Δηλαδή: *Γιὰ τὸν Ἰωάννη εἶχε προφητέψει ὁ προφήτης Ἡσαΐας τὰ ἑξῆς: Μιὰ φωνὴ βροντοφωνάζει στὴν ἔρημο: ἑτοιμάστε τὸ δρόμο γιὰ τὸν Κύριο, κάντε ἴσια τὰ μονοπάτια νὰ περάσει».*

Γι' αὐτὸ κι ὁ Ἰωάννης Τὸν ἔδειξε μὲ τὸ δάχτυλό του λέγοντας: *«Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»* (Ἰωάννου α΄ 29).

Δηλαδή: *«Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ παίρνει πάνω του τὴν ἁμαρτία τῶν ἀνθρώπων».*

Τὴν μαρτυρία τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὸ εὐαγγέλιό του (α΄ 19-34). Συγκεκριμένως ὅτι:

«Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος» (Ἰωάννου α΄ 26-27).

Δηλαδή: *«Ἐγὼ βαπτίζω μὲ νερό· ἀνάμεσά σας ὅμως βρίσκεται κιόλας Ἐκεῖνος ποὺ ἐσεῖς δὲν Τὸν γνωρίζεται. Αὐτὸς εἶναι ποὺ ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ μένα, ποὺ ὅμως ὑπάρ-*

χει πρὶν ἀπὸ μένα καὶ ποὺ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος οὔτε τὸ λουρὶ νὰ λύσω ἀπὸ τὰ ὑποδήματά Του».

«Οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἐμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν» (Ἰωάννου α΄ 30).

Δηλαδή: *«Γι' αὐτὸν σᾶς μίλησα ὅταν εἶπα, "ὕστερα ἀπὸ μένα ἔρχεται ἕνας ποὺ εἶναι ἀνώτερός μου, γιατὶ ὑπῆρχε πρὶν ἐγὼ νὰ γεννηθῶ"».*

Αὐτὸν ποὺ ἔδειξε ὁ Πρόδρομος πολλοὶ δὲν Τὸν δείχνουν. Δείχνουν ἄλλους σωτῆρες, διδασκάλους, ἄλλους λυτρωτές.

Γι' αὐτὸ καὶ ὅσοι τοὺς ἐμπιστεύονται ἀπογοητεύονται. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος διακηρύσσει ὅτι:

«Οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς» (Πράξεις δ΄ 12).

Δηλαδή: *«Ἀπὸ κανέναν ἄλλο δὲν μπορεῖ νὰ προέλθει ἡ σωτηρία οὔτε ὑπάρχει ἄλλο πρόσωπο κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ δοσμένο στοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸ ὁποῖο νὰ μποροῦμε νὰ σωθοῦμε».*

δ) Γιὰ τὴν παρρησία του

Ἔλεγξε τὸν παρανομήσαντα Ἡρῴδη φωνάζοντας τό *«οὐκ ἔξεστί σοι»* (Μάρκου στ΄ 18).

Αὐτὸ τό *«οὐκ ἔξεστί σοι»* τὸ εἶπε μὲ παρρησία, ἐπειδὴ ἡ ζωή του ἦταν ἁγία. Πρὶν τὸ πεῖ στὸν Ἡρῴδη τὸ εἶχε πεῖ στὸν ἑαυτό του.

Ἐμεῖς φωνάζουμε στὸν ἑαυτό μας *«οὐκ ἔξεστί σοι»*, δηλαδὴ δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ παραβαίνεις τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ;

ε) Γιὰ τὸν θάνατό του

Ὁ θάνατος τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἄδικος, μαρτυρικός, βίαιος καὶ σκληρός. Μᾶς τὸν διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος.

«Γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρῳδιάδος καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ· Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι. καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί αἰτήσομαι; ἡ δὲ εἶπε· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα· Θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεύς, διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ» (Μάρκου στ΄ 21-29).

Δηλαδή: *«Ἡ Ἡρῳδιάδα τελικὰ βρῆκε τὴν εὐκαιρία, ὅταν ὁ Ἡρῴδης γιὰ τὰ γενέθλιά του κάλεσε σὲ δεῖπνο τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ἄρχοντες καὶ τοὺς ἐπισήμους τῆς Γαλιλαίας. Τότε μπῆκε ἡ θυγατέρα τῆς Ἡρῳδιάδας καὶ χόρεψε. Τόσο ἄρεσε στὸν Ἡρῴδη καὶ στοὺς καλεσμένους, ποὺ ὁ βασιλιὰς εἶπε στὸ κορίτσι: “Ζή-*

τησέ μου ὅ,τι θέλεις, καὶ θὰ σοῦ τὸ δώσω". Τῆς ἔκανε μάλιστα καὶ ὅρκο: "Ὅ,τιδήποτε μοῦ ζητήσεις θὰ σοῦ τὸ δώσω, μέχρι καὶ τὸ μισό μου βασίλειο". Πῆγε τότε καὶ εἶπε στὴ μητέρα της: "Τί νὰ ζητήσω;" κι ἐκείνη τῆς ἀπάντησε: "Τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστῆ". Ἦρθε ἀμέσως βιαστικὰ στὸ βασιλιὰ καὶ τοῦ ζήτησε: "Θέλω τώρα ἀμέσως νὰ μοῦ δώσεις τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστῆ μέσα σ' ἕνα πιάτο". Ὁ βασιλιὰς λυπήθηκε, ἐξαιτίας ὅμως τοῦ ὅρκου ποὺ εἶχε δώσει μπροστὰ στοὺς καλεσμένους δὲν ἤθελε νὰ τῆς τὸ ἀρνηθεῖ. Ἔστειλε τότε ἀμέσως ὁ βασιλιὰς ἕνα στρατιώτη τῆς φρουρᾶς μὲ τὴ διαταγὴ νὰ φέρει τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννη. Ἐκεῖνος πῆγε καὶ τὸν ἀποκεφάλισε στὴ φυλακή. Ἔφερε τὸ κεφάλι του σ' ἕνα πιάτο καὶ τὸ ἔδωσε στὸ κορίτσι, καὶ τὸ κορίτσι τὸ ἔδωσε στὴ μητέρα της. Ὅταν τό 'μαθαν οἱ μαθητὲς τοῦ Ἰωάννη, ἦρθαν καὶ πῆραν τὸ σῶμα του καὶ τὸ ἔβαλαν σὲ μνῆμα».

Ἡ βιαιότητα τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἀναδεικνύεται ὅταν ἀναλογισθοῦμε ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ Προδρόμου δόθηκε ἀμοιβὴ γιὰ τὸν αἰσθησιακὸ χορὸ μιᾶς ἀσεβοῦς πόρνης.

«Ὡρχήσατο ἡ μαθήτρια, τοῦ παμπονήρου διαβόλου, καὶ τὴν κεφαλήν σου Πρόδρομε, μισθὸν ἀφείλατο» (Στιχηρὸν Ἰδιόμελον τοῦ πλαγίου β΄ ἤχου τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς μνήμης τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας Κεφαλῆς, τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου).

Μὲ τὸν βίαιο θάνατό του ἄθλησε ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης καί *«χαίρων Εὐηγγελίσω καὶ τοῖς ἐν Ἅδῃ, Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί, τὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, καὶ παρέχοντα ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος».*

Τὸ ἐγκώμιο τοῦ Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἔπλεξε ὁ Ἴδιος ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μιλώντας γι' αὐτὸν στοὺς Ἰουδαίους:

«Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν (Ματθαίου ια΄ 7-11).

Δηλαδή: *«Ἐνῶ ἔφευγαν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἰωάννη, ὁ Ἰησοῦς ἄρχισε νὰ μιλάει γι' αὐτὸν στὸν κόσμο: "Τί βγήκατε νὰ δεῖτε στὴν ἔρημο; Ἕνα καλάμι ποὺ τὸ πάει πέρα δῶθε ὁ ἄνεμος; Ἢ μήπως βγήκατε νὰ δεῖτε κανέναν ντυμένον μὲ ροῦχα πολυτελῆ; Αὐτοὶ ποὺ φοροῦν τὰ πολυτελῆ ροῦχα βρίσκονται στὰ ἀνάκτορα. Ἐσεῖς ὅμως τί βγήκατε νὰ δεῖτε; Κανέναν προφήτη; Ναί, σᾶς βεβαιώνω μάλιστα πὼς αὐτὸς εἶναι περισσότερο ἀπὸ προφήτης, γιατὶ εἶναι αὐτὸς γιὰ τὸν ὁποῖο λέει ἡ Γραφή: Ἐγὼ στέλνω τὸν ἀγγελιοφόρο μου πρὶν ἀπὸ σένα, γιὰ νὰ προετοιμάσει τὸν δρόμο σου. Σᾶς βεβαιώνω πὼς μάνα δὲν γέννησε ὡς τώρα ἄνθρωπο πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸν βαπτιστή. Ὁ πιὸ μικρὸς ὅμως στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, εἶναι μεγαλύτερός του"».*

